

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
za 2007 rok

Luty 2008

Spis treści:

I. Finansowanie działalności Ośrodka.....	3
II. Pomoc udzielana na podstawie ustawy o pomocy społecznej.....	7
1. Pomoc kierowana do osób starszych i niepełnosprawnych. ...	12
2. Pomoc osobom uzależnionym i bezdomnym.	16
3. Pomoc dziecku i rodzinie.	18
III. Pomoc realizowana na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych.....	21
IV. Pomoc realizowana na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych.....	23
V. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.....	26

I. Finansowanie działalności Ośrodka.

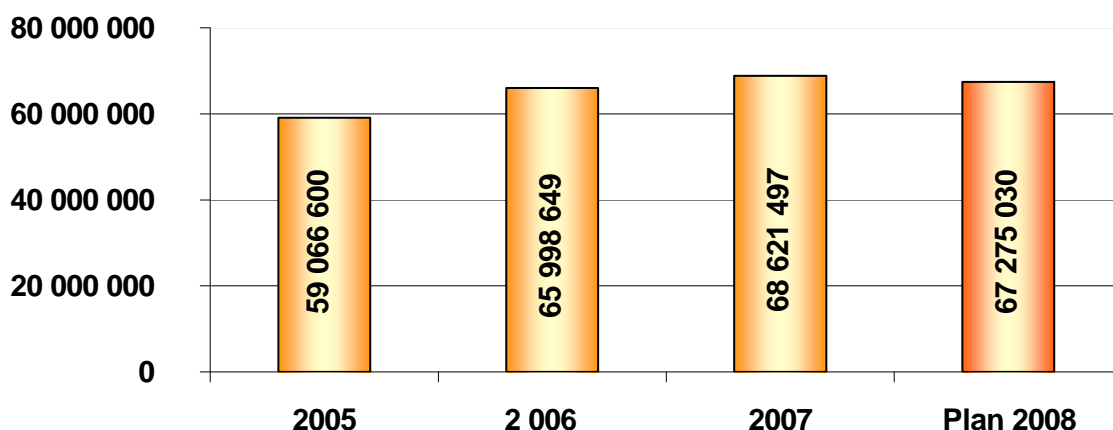
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu jest jednostką organizacyjną Gminy. Działalność na rzecz osób wymagających wsparcia prowadzi od kwietnia 1990 roku. Realizuje zadania własne gminy i powiatu oraz zlecone gminie i powiatowi.

W **2007** roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu, na realizację zadań wydał kwotę **68 621 497 zł**, w tym:

- **36 734 971 zł** - na zadania **własne** gminy i powiatu,
- **31 886 526 zł** - na zadania **zlecone** gminie i powiatowi

W planie budżetowym Ośrodka na rok 2008 zabezpieczono kwotę w wysokości **67 275 030 zł**.

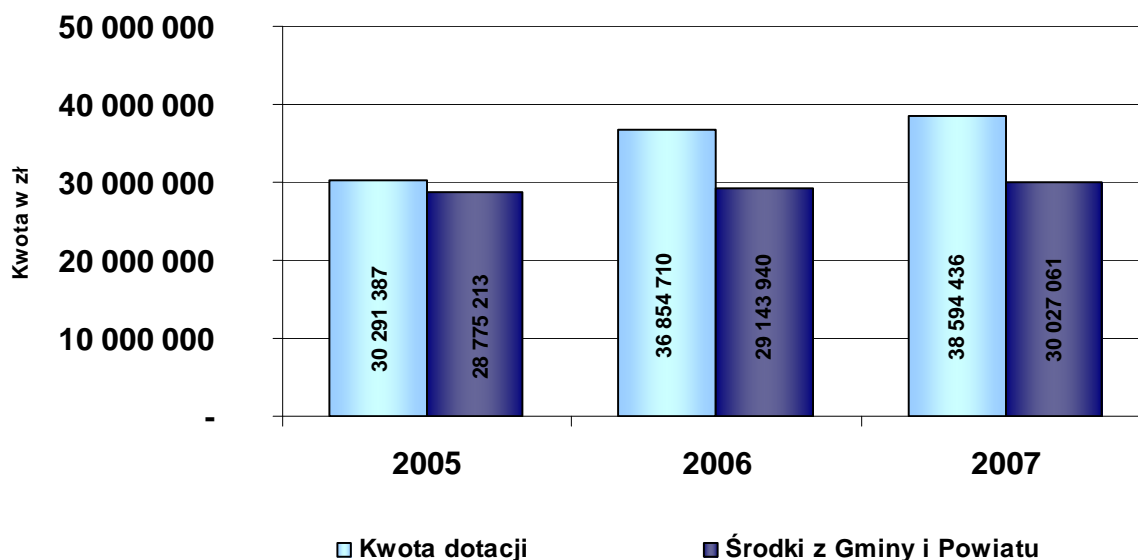
Wykres nr 1 **Budżet MOPS w latach 2005 – 2008**

Zadania realizowane przez Ośrodek są finansowane ze środków Miasta (środki gminy i powiatu), z dotacji przekazywanych z budżetu państwa, budżetu wojewody, oraz zobowiązań innych gmin. W 2007r. ze środków Miasta pochodziło **43,8%** budżetu Ośrodka, natomiast **56,2%** pochodziło z dotacji.

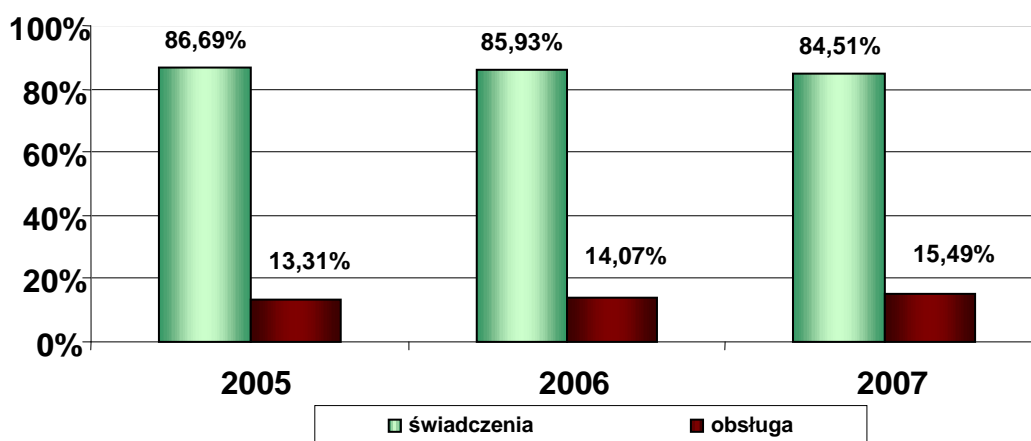
Budżet Ośrodka za 2007r. w stosunku do 2005r. zwiększył się o prawie 10 mln (9 554 897zł). jednak większość tej kwoty tj. 86,9% to kwota dotacji natomiast środki miasta stanowią 13,1% tego wzrostu. (wykres nr 2)

Wykres nr 2. **Finansowanie działalności Ośrodka w latach 2005 – 2007**

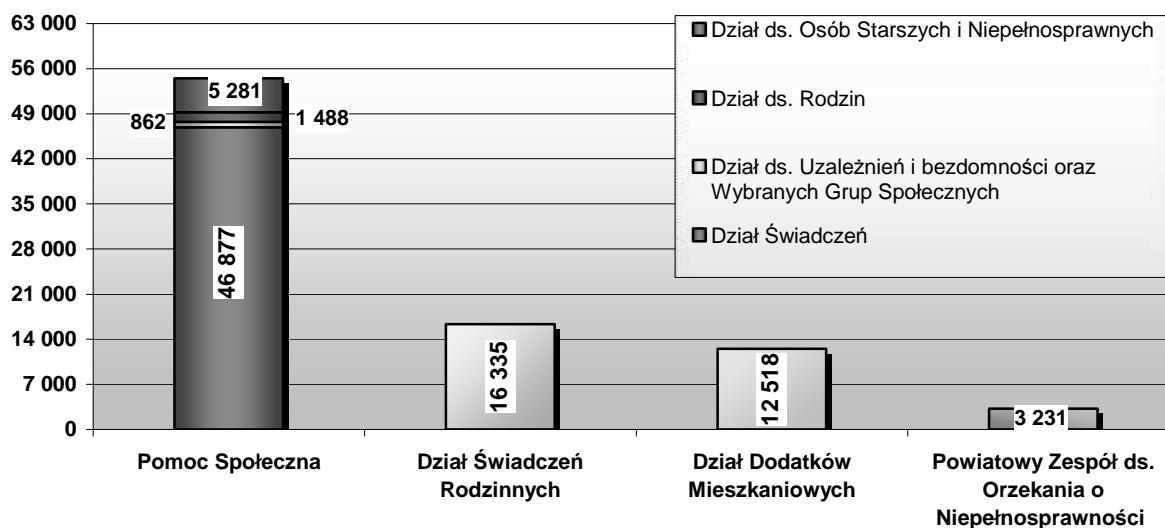
Środki na wypłatę świadczeń stanowią podstawę budżetu Ośrodka. Analizując dane z wykresu poniżej można zauważyć, iż procentowy udział kosztów obsługi od 2005 roku znów wzrasta, (choć nadal jest mniejszy od wartości 17% z 2002 roku).

Wykres nr 3. **Procentowe zestawienie - budżet MOPS z podziałem na świadczenia i obsługę w latach 2005 – 2007**

W 2007 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał łącznie **86 592** decyzje, orzeczenia i postanowienia uwzględniające wnioski zainteresowanych.

Wykres nr 4. Ilość wydanych decyzji, orzeczeń i postanowień w 2007 roku

Najwięcej postępowań administracyjnych - łącznie **54 508**, podejmowano na wniosek o wsparcie na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej (w tym Dział ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych wydał 1 436 postanowień w sprawie turnusów rehabilitacyjnych), ustawy o świadczeniach rodzinnych i zaliczce alimentacyjnej, a następnie ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Obsługiwany przez Ośrodek Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2007r. wydał 3 231 orzeczeń.

Liczba przychodzącej korespondencji w 2007 roku wyniosła 19 079.

Najliczniejszą grupą, są środowiska objęte wsparciem Ośrodka na podstawie ustawy o pomocy społecznej, następnie ustawy o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych, postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej. Z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w 2007 roku skorzystały **1 623** osoby (osoby, bądź rodziny, które spełniają kryteria pomocy mogą korzystać ze wszystkich tych świadczeń jednocześnie).

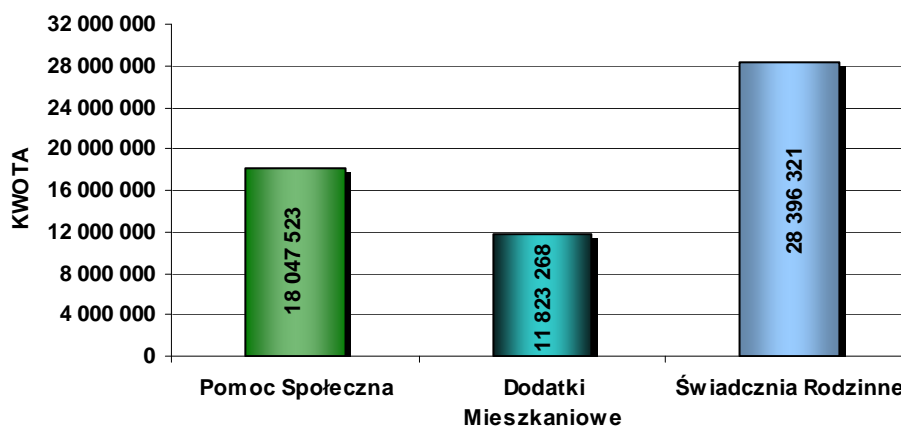
Dane dotyczące osób objętych poszczególnymi rodzajami pomocy w roku 2007, przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Korzystający z pomocy MOPS w 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007
Pomoc udzielana na podstawie ustawy o pomocy społecznej Ogólna liczba środowisk otrzymujących wsparcie z pomocy społecznej	10 785
Liczba osób w rodzinach, do których trafiła pomoc	24 492
Pomoc udzielana na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych Liczba gospodarstw domowych otrzymujących dofinansowanie do czynszu	7 930
Liczba osób w gospodarstwach domowych	21 480
Pomoc przyznawana na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Korzystający z turnusów rehabilitacyjnych	1 623
Pomoc udzielana na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej Rodziny korzystające ze świadczeń rodzinnych	7 554
Liczba osób w rodzinach, korzystających ze świadczeń	25 342

Najwięcej środków budżetowych wydał Ośrodek (wykres poniżej) na wypłatę świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych – **49%** całego budżetu na świadczenia, następnie **31%** budżetu wydano na wsparcie z pomocy społecznej, a pozostałe **20%** na dodatki mieszkaniowe. Budżetem PFRON-u na dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych od 2006 roku dysponuje Wydział Zdrowia, dla którego Ośrodek przygotowuje pełną dokumentację.

Wykres nr 5. Wydatki ponoszone na realizację świadczeń z podziałem na rodzaj pomocy w 2007 roku

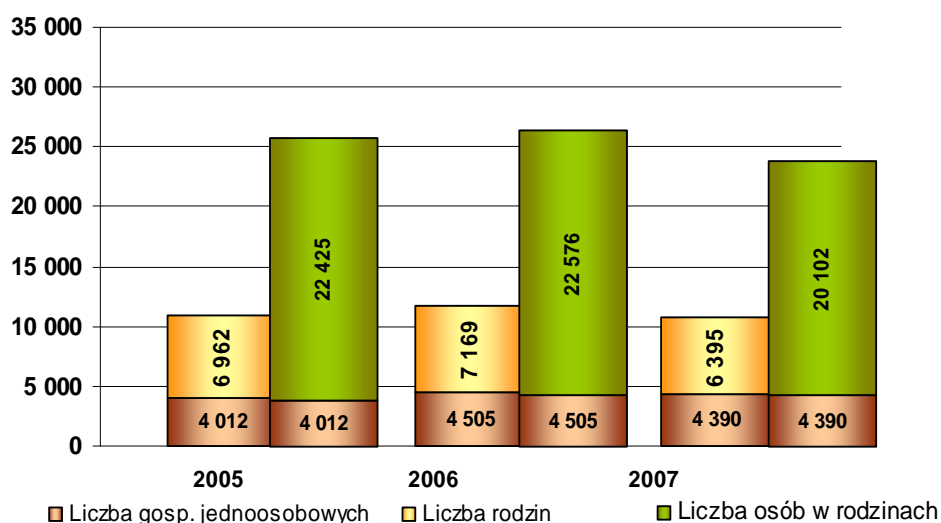

II. Pomoc udzielana na podstawie ustawy o pomocy społecznej

W ciągu 2007 roku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia (w oparciu o ustawę o pomocy społecznej) **10 785** środowiskom (w tym **4 390** to środowiska jednoosobowe). Pośrednio pomoc trafiła do **24 492** osób żyjących w tych środowiskach, co oznacza, iż pomocą zostało objętych **11%** ogółu mieszkańców Sosnowca (wg danych o liczbie ludności na dzień 30.09.2007r.). **739** środowisk, to nowi klienci pomocy społecznej, po raz pierwszy ubiegający się o wsparcie, natomiast **342** spośród ogólnej liczby środowisk, wróciło do systemu wsparcia ponownie (w 2006r. nie korzystali z pomocy).

33% osób ubiegających się o pomoc to osoby z wykształceniem zawodowym, kolejną grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym (29%), oraz średnim (19%). Tylko 2% podopiecznych MOPS posiada wykształcenie wyższe.

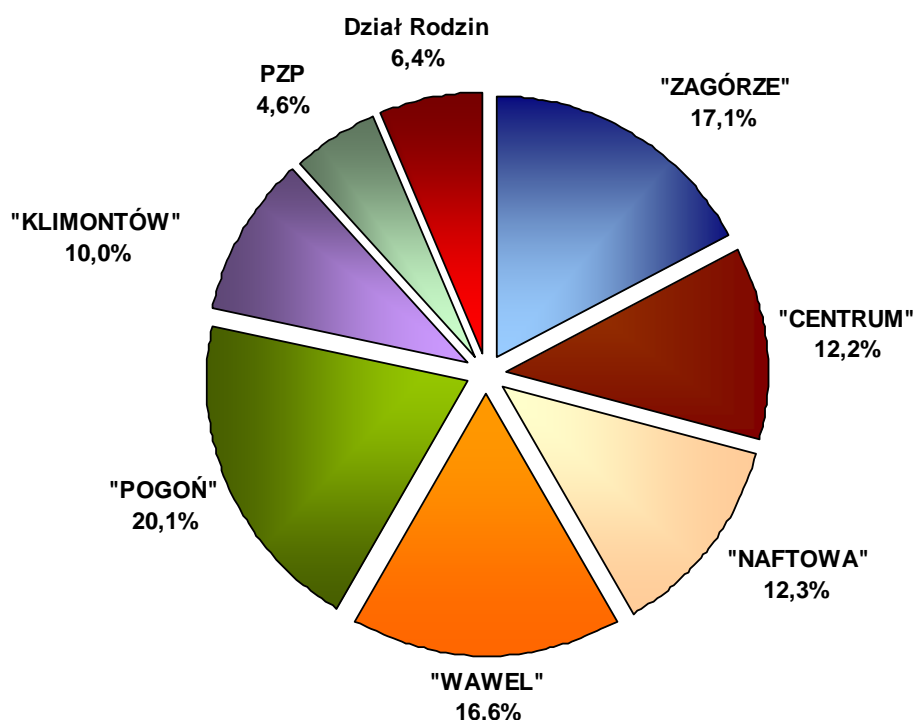
Wykres nr 6. Liczba środowisk objętych pomocą w latach 2005 - 2007

Analizując dane z lat 2005-2007 można stwierdzić, iż liczba środowisk korzystających z pomocy społecznej nieznacznie się zmniejsza.

Każdorazowo przyznanie świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej poprzedzane jest rozeznaniem sytuacji materialno-bytowej i przeprowadzeniem wywiadu w miejscu zamieszkania wnioskodawcy. W roku 2007 pracownicy socjalni Ośrodka przeprowadzili łącznie **21 831** wywiadów.

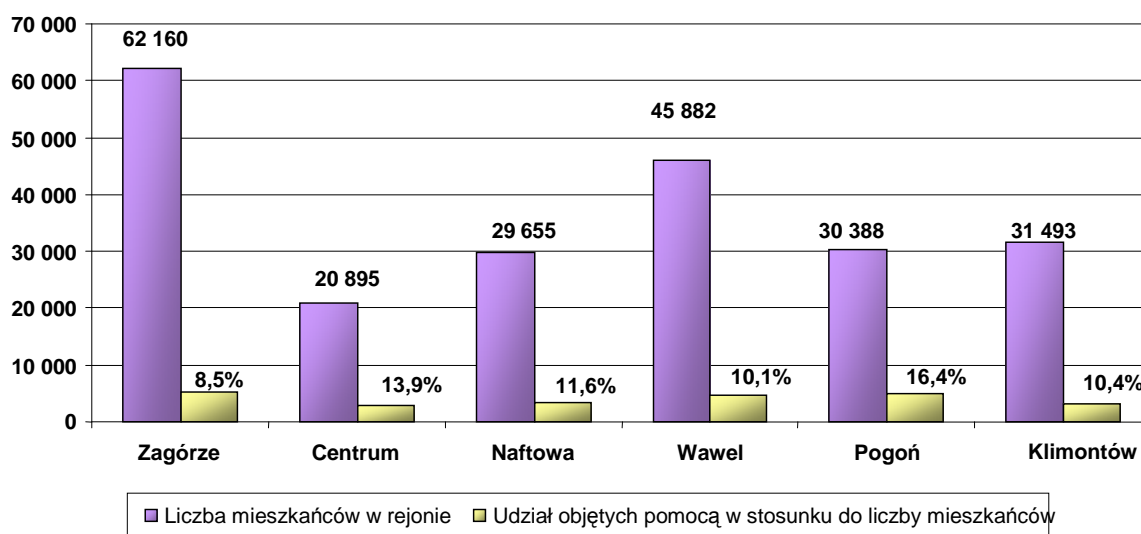
Wykres nr 7. **Udział procentowy środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w 2007 roku z poszczególnych Działów i Zespołów Pomocy Środowiskowej**

Najwięcej środowisk, obsługuje Punkt Terenowy nr 5 „**POGOŃ**” z siedzibą przy ul. Hallera – **20,1%**, następnie Punkt Terenowy nr 1 „**ZAGÓRZE**” z siedzibą przy ul. Kisielewskiego – **17,1%** środowisk otrzymujących pomoc. Punkt Terenowy nr 4 „**WAWEL**” z siedzibą przy ul. Rzeźniczej przyznał świadczenia **16,6%** spośród klientów pomocy społecznej. Teren całego miasta obsługuje - **Specjalistyczny Zespół Pomocy Środowiskowej** umiejscowiony przy Poradni Zdrowia Psychicznego, który zapewnia pomoc szczególnie trudnej grupie klientów - osobom zaburzonym psychicznie (**4,6%** środowisk) oraz **Dział Rodzin** przyznający pomoc dla rodzin zastępczych i wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych obsługujący **6,4%** środowisk.

Jeśli uwzględnimy liczbę mieszkańców zameldowanych w poszczególnych rejonach obsługiwanych przez Zespoły Pomocy Środowiskowej (wykres nr 8), zauważymy, iż największe zapotrzebowanie na różne świadczenia pomocowe, występuje w rejonie „**POGOŃ**”. **16,4%** ogółu mieszkańców, korzysta tu z pomocy, następnie w rejonie „**CENTRUM**” – **13,9%** (siedziba Punktu Terenowego nr 2 przy

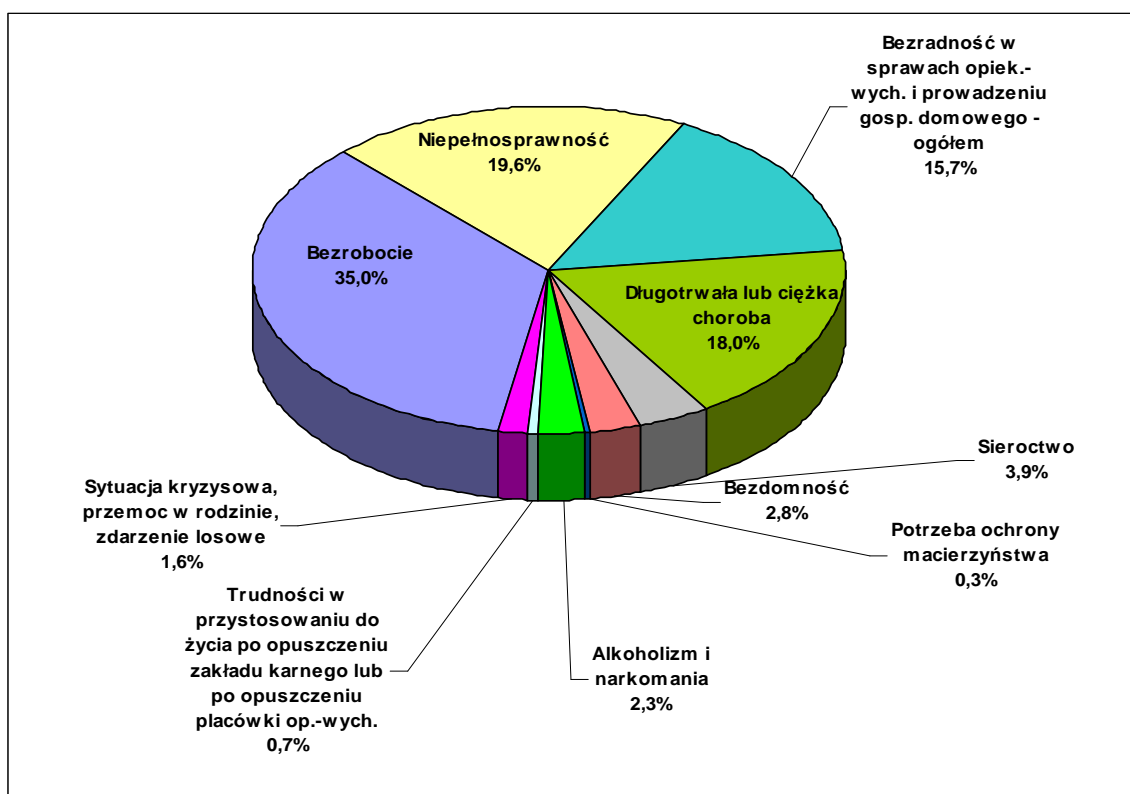
Wykres nr 8. Korzystający z pomocy, a liczba mieszkańców poszczególnych rejonów pomocy środowiskowej w 2007 roku

ul. Mościckiego) i w rejonie Punktu Terenowego nr 3 „**NAFTOWA**” (siedziba ul. Naftowa) – **11,6%** mieszkańców. Mimo, iż rejon „**ZAGÓRZE**” pod względem osób zameldowanych jest największy, o pomoc występowało tu jedynie **8,5%** mieszkańców.

Świadczenia otrzymują wnioskodawcy dotknięci problemem sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizmu, narkomanii, potrzebą ochrony macierzyństwa, trudnościami adaptacyjnymi (po opuszczeniu placówki opiekuńczo – wychowawczej, zakładu karnego), a także osoby znajdujące się w różnych sytuacjach kryzysowych.

Mimo znacznego spadku stopy bezrobocia w mieście (**12,4%** na koniec grudnia 2007 roku) nadal najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc, są problemy spowodowane bezrobociem, kolejnym niepełnosprawność w rodzinie, długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (zwłaszcza w rodzinach niepełnych). (wykres nr 9)

Wykres nr 9. **Przyczyny ubiegania się o pomoc w 2007 roku**

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są, gdy obok występującego problemu, spełnione są warunki dotyczące kryterium dochodowego.

Od 1 X 2006r. kryterium dochodowe wynosi:

477 zł - dla osoby samotnie gospodarującej,

351 zł - dla osoby w rodzinie.

W 2007 roku na świadczenia z pomocy społecznej Ośrodek wydał łącznie **18 047 523 zł**.

W ramach zadań zleconych gminie na zasiłki stałe oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób zaburzonych psychicznie (dane szczegółowe dotyczące usług w dalszej części opracowania) przyznano pomoc na łączną kwotę **2 229 784 zł**

Tabela nr 2. **Zasiłki przyznane w ramach zadań zleconych gminie w 2007 roku**

Lp.	Zadania zlecone	zasiłki stałe
1	Liczba świadczeniobiorców	706
2	Liczba świadczeń	6 596
3	Kwota w zł	2 165 694 zł
4	Średnia kwota świadczenia	328 zł

Osoby, które pobierają zasiłek stały z pomocy społecznej mają dodatkowo opłacane składki na ubezpieczenie zdrowotne, jeśli nie są objęte tym ubezpieczeniem z innego tytułu. Ośrodek w 2007 roku opłacił **6 568** składek na kwotę **193 444 zł** dla **673** osób.

Z tytułu świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej realizowanych w ramach zadań własnych gminy Ośrodek przyznał łącznie pomoc **14 040** świadczeniobiorcom.

Tabela nr 3. **Niektóre świadczenia realizowane w ramach zadań własnych gminy w 2007 roku**

Lp.	Forma pomocy	Liczba świadczeniobiorców	Liczba świadczeń	Kwota w zł
1.	Zasiłki okresowe	3 294	21 045	2 805 681
2.	Posiłek *	4 095	576 800	1 979 178
	w tym dla dzieci	3 530	451 258	1 651 712
3.	Pogrzeb	28	28	19 088
4.	Zasiłki celowe i w naturze**	9 462	-	4 438 135

* w tym budżet stołówek

** w tym zasiłki w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W 2007 roku zabezpieczenie posiłku osobom potrzebującym było realizowane w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W okresie od I – XII 2007r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pokrył koszty posiłków **3 530** dzieciom w szkołach przedszkolach i żłobkach, w tym **2 506** w wieku szkolnym. W ramach programu **565** osobom dorosłym zapewniono posiłek w stołówkach środowiskowych oraz Środowiskowym Domu Samopomocy „Salve”. Pomoc w formie posiłku otrzymało łącznie **4 095** osób, którym wydano **576 800** posiłków. Dla osób, które z różnych przyczyn nie mogą otrzymać pomocy w formie posiłku, Program przewiduje wypłatę zasiłków celowych, przyznawanych w zamian za gorący posiłek. **7 919** osób z **3 737** środowisk skorzystało z tej właśnie formy pomocy. Na zasiłki celowe wydano kwotę **2 101 040 zł**. Ogółem programem „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” objęto **12 982** osoby. Na Program wydano łącznie **4 108 150 zł**, z tego **2 160 176 zł** pochodziło z dotacji państwa.

Poza pomocą materialną Ośrodek zapewnia również pomoc psychologiczną, prawną oraz pomoc w formie pracy socjalnej. W 2007 roku zainteresowani skorzystali z **247** konsultacji psychologicznych oraz **950** konsultacji i porad prawnych.

Jeżeli konieczne jest jedynie podjęcie działań w formie pracy socjalnej nie jest wymagane przeprowadzanie wywiadu środowiskowego. Aż, **3 355** środowisk w roku

2007 skorzystało wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej. Pracownicy socjalni przeprowadzili **382** interwencje w rodzinach dotkniętych przemocą, spisano **43** niebieskie karty. W stosunku do **325** osób zastosowano metodę kontraktu socjalnego.

1. Pomoc kierowana do osób starszych i niepełnosprawnych.

Obsługę realizacji tego zadania koordynują pracownicy Działu ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych. Oferta pomocowa kierowana do osób starszych i niepełnosprawnych obejmuje w szczególności:

- ✓ dofinansowanie ze środków PFRON turnusów rehabilitacyjnych osobom niepełnosprawnym (*zadanie z zakresu rehabilitacji społecznej*).
- ✓ dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej (*zadanie z zakresu rehabilitacji społecznej*),
- ✓ usługi świadczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy „SALVE”,
- ✓ usługi oferowane przez dzienne domy pomocy społecznej,
- ✓ pomoc w usamodzielnianiu osób z zaburzeniami psychicznymi – pobyt w mieszkaniu chronionym,
- ✓ usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania w formie opieki, pielęgnacji oraz pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- ✓ możliwość pobytu w domach pomocy społecznej

Osobom chorym, niezaradnym często samotnym, ale również i tym mającym rodziny, które z różnych względów nie mogą opiekować się swoimi bliskimi, zapewniane są w zależności od potrzeb, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. W 2007r. z pomocy takiej skorzystało **899** osób.

Tabela nr 4. **Korzystający z usług opiekuńczych w 2007 roku**

Lp.	Rodzaj usług	Ilość wydanych decyzji	Liczba korzystających	Liczba godzin	Koszt w zł
1.	Usługi opiekuńczo - pielęgnacyjne	353	353	125 586	749 748
2.	Usługi opiekuńczo - gospodarcze	471	470	161 641	784 463
3.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze*	77	76	21 800	141 075
4.	Łącznie	901	899	309 027	1 675 286

*zadanie zlecone i własne gminy łącznie

Do realizacji tego zadania wybrano zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych: PKPS w zakresie usług opiekuńczo-gospodarczych oraz NZOZ Zespół Medyczo Opiekuńczy Alicja Kluczna - w zakresie pozostałych usług.

Seniorom, czującym osamotnienie w środowisku, przedstawiana jest oferta trzech dziennych domów pomocy społecznej (finansowanych ze środków własnych gminy). W 2007r. z usług tych domów skorzystało łącznie **132** osoby.

Tabela nr 5. **Korzystający z usług dziennych domów pomocy społecznej w 2007 roku**

Wyszczególnienie	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających	Liczba wydanych decyzji
Dzienny Dom Pomocy Społecznej ul. Szybikowa	35	43	80
Dzienny Dom Pomocy Społecznej ul. Żeromskiego	40	52	94
Dzienny Dom Pomocy Społecznej ul. Szymanowskiego	25	37	66
Łącznie	100	132	240

Na terenie miasta Sosnowca funkcjonują również dwa całodobowe Domy Pomocy Społecznej przeznaczone dla osób w zaawansowanym wieku (z uwagi na ich ponadgminny charakter, finansowane ze środków powiatu). Domy te zapewniają opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym. W 2007 roku z usług sosnowieckich domów korzystało **176** osób.

Tabela nr 6. **Korzystający z usług domów pomocy społecznej na terenie miasta w latach 2006 – 2007**

Wyszczególnienie	Liczba miejsc	Liczba korzystających w 2006 roku	Liczba miejsc	Liczba korzystających w 2007 roku
Dom Pomocy Społecznej ul. Andersa	70	92	70	90
Dom Pomocy Społecznej ul. Jagiellońska	80	99	80	86
Łącznie	150	191	150	176

W roku 2006 Dom Pomocy Społecznej przy ul. Andersa zmniejszył liczbę miejsc, aby spełnić ustawowe wymogi dotyczące standardów opieki.

W 2007 roku koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej nr 1 przy ul. Andersa wyniósł **2 408 zł**, w Domu Pomocy Społecznej nr 2 przy ul. Jagiellońskiej **2 285,25 zł**.

Tabela nr 7. **Koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na terenie Sosnowca**

	2005	2006	2007
DPS przy ul. Andersa	1 994 zł	2 011 zł	2 408 zł
DPS przy ul. Jagiellońskiej	2 115 zł	2 149 zł	2 285,25 zł

Odpłatność za pobyt pensjonariusza pokrywana jest z jego dochodów emerytury lub renty itp., środków od rodziny zobowiązanej do alimentacji oraz środków gminy, z której pochodzi podopieczny.

Tabela nr 8. **Liczba osób ubiegających się o umieszczenie w domach pomocy społecznej w 2007 roku**

Wyszczególnienie	2007
Ilość skompletowanych wniosków	114
Ilość umieszczonych osób w tym:	63
- na terenie miasta	26
- poza miastem	37
Ilość osób oczekujących na umieszczenie w tym:	161
- na terenie miasta	78
- poza miastem	83

Osoby wymagające specjalistycznej opieki, w tym dzieci, umieszczane są w domach pomocy poza Sosnowcem, gdyż na terenie miasta nie ma tego typu domów. Poza terenem miasta (od 2004 roku) umieszczono łącznie 94 osoby na nowych zasadach. Średni miesięczny koszt dopłaty do jednego mieszkańca DPS w 2007r. wynosił – 1 449,88 zł.

Poza terenem Sosnowca umieszczane są osoby przewlekle chore (Jaworzno, Tarnowskie Góry, Batowice, Karniowice, Cisewie, Ciechanów, Bolków) psychicznie chore (Częstochowa, Skrzynno, Pelplin, Zawiercie, Będzin, Damaszk, Huwniki, Łyszkowice, Drogomyśl) a także niepełnosprawne fizycznie (wymagające specjalistycznej opieki np. obłożnie chore, niesprawne ruchowo – Wilkowice, Strzelce Opolskie, Skoczów, Pogórze), gdyż miasto nie posiada domów dla osób z tymi schorzeniami. Najdłużej na umieszczenie oczekują osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz młodzież niepełnosprawna intelektualnie.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystają z oferty Środowiskowego Domu Samopomocy „SALVE”, który funkcjonuje w systemie dziennego domu pobytu, świetlicy i hostelu. W 2007 roku z usług domu skorzystało **85** osób (Z pomocy hotelowej skorzystało 10 osób) Wydano również 17 skierowań do ŚDS poza terenem miasta).

Osoby, które przez chorobę utraciły kontakt ze środowiskiem i w rezultacie trafiły do hostelu, mają możliwość kontynuowania procesu reintegracji w mieszkaniu chronionym. W 2007r. z mieszkania korzystało 5 osób z zaburzeniami psychicznymi. Kolejnym zadaniem realizowanym przez Ośrodek jest przyznawanie osobom niepełnosprawnym, dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych (środki PFRON). W 2007 roku dofinansowanie otrzymało 1 623 osoby.

Tabela nr 9. **Liczba osób korzystających z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w 2007 roku**

Wyszczególnienie	2007
Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie w tym:	2 295
Liczba osób, którym wypłacono dofinansowanie w tym:	1 623
Osoby dorosłe	1 168
Dzieci i młodzież	136
Opiekunowie	319
Wykorzystane środki finansowe / w zł /	1 016 464

Pracownicy Działu prowadzą również dokumentację w sprawie dofinansowania warsztatów terapii zajęciowej. Z terapii korzystają osoby ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Na terenie miasta funkcjonują 2 takie

warsztaty prowadzone przez organizacje pozarządowe: WTZ przy ul. Mikołajczyka prowadzony przez Fundację Brata Alberta (35 miejsc) oraz WTZ przy ul. Jodłowej prowadzony przez TPD Oddział Miejski w Sosnowcu, gdzie w zajęciach może brać udział 45 uczestników.

Tabela nr 10. **Dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej w 2007 roku**

Lata	Liczba uczestników	Kwota w zł
2007	80	1 129 600
Plan 2008	80	1 192 356

Łącznie w 2007 roku warsztaty terapii zajęciowej otrzymały na działalność ze środków PFRON dofinansowanie na kwotę **1 129 600 zł**. Od 2007 roku zmieniły się zasady finansowania WTZ. Zgodnie z art. 68c pkt.1a znowelizowanej ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej – dofinansowanie kosztów z środków PERON w roku 2007 wynosiła 95%, natomiast 5% kosztów ponosiła gmina. Roczny koszt utrzymania jednego uczestnika warsztatu w 2007 roku to 13 416 zł (95% - PFRON) oraz 706 zł (5% - Gmina). W roku 2008 dofinansowanie z PFRON pokryje 90% kosztów, natomiast Gmina natomiast sfinansuje 10%.

2. Pomoc osobom uzależnionym i bezdomnym.

Pomoc dla osób uzależnionych i bezdomnych w Ośrodku koordynuje Dział ds. Uzależnień i Bezdomności oraz Wybranych Grup Społecznych.

Bezdomni, których miejscem ostatniego zameldowania był Sosnowiec mają zapewnioną kompleksową pomoc, odpowiednią do sytuacji, natomiast bezdomnym z poza Sosnowca udzielana jest pomoc doraźna, w celu umożliwienia powrotu osobie bezdomnej do gminy macierzystej. Na terenie Sosnowca osoby bezdomne mogą skorzystać ze schronienia w Ośrodku Opiekuńczym dla Bezdomnych przy ul. Piotrkowskiej 19, placówka zapewnia 88 miejsc. Bezdomni mężczyźni mogą schronić się również w Noclegowni prowadzonej przez Caritas (50 miejsc + 15 w okresie zimy). Umieszczenia w Ośrodku lub Noclegowni odbywają się na podstawie decyzji administracyjnych wydawanych przez Ośrodek.

Tabela nr 11. Liczba bezdomnych korzystających ze schronienia na terenie Sosnowca w 2007 roku

Ośrodek Opiekuńczy dla Bezdomnych	
Liczba wydanych decyzji	359
Liczba osób	218
Noclegownia dla mężczyzn "CARITAS"	
Liczba wydanych decyzji	387
Liczba osób	238

Ze schronienia w Noclegowni na podstawie decyzji MOPS w 2007 roku skorzystało **238** osób, (z tego grona - **35** mężczyzn korzystało wcześniej ze schronienia w Ośrodku Opiekuńczym dla Bezdomnych).

Tabela nr 12. Liczba osób objętych „Programem wychodzenia z bezdomności” w 2007 roku

Wyszczególnienie		I – XII 2007
Osoby objęte Programem ogółem		326
w tym	usamodzielnione	37

W dalszym ciągu realizowany jest program „Powrót osób bezdomnych do społeczności”. W ramach programu pracownicy działu prowadzą działania aktywizujące i osłonowe w stosunku do wskazanej grupy społecznej. Partnerami w realizacji programu są Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Leczenia Uzależnienia od Alkoholu, Miejski Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnienia od Alkoholu, Punkty Informacyjne ds. Narkomanii, Izba Wyrzeźwień, Szpitale, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Urząd Miejski, Miejski Zakład Zasobów Lokalowych, Sąd Rejonowy, Areszt Śledczy, Caritas Diecezji Sosnowieckiej, Polski Komitet Pomocy Społecznej.

Dział realizuje nadal projekt „Skuteczny Powrót”, którego celem jest zlikwidowanie barier związanych z powrotem do życia na wolności osób po odbytej karze w zakładzie penitencjarnym, zapobieganie powrotom tych osób do środowisk patologicznych, aktywizacja w readaptacji społecznej, motywowanie do leczenia uzależnień.

W roku 2007 w Areszcie Śledczym w Sosnowcu przy ul. Radocha 25, kierownik działu prowadził szkolenia informacyjne z zakresu pomocy społecznej, w których uczestniczyło **19** osadzonych. W minionym roku na terenie Sosnowca zapewniono schronienie **14** osobom, które opuściły zakład penitencjarny.

W roku 2007 Dział ds. Uzależnień i Bezdomności oraz Wybranych Grup Społecznych kontynuował działania na rzecz osób uzależnionych od alkoholu, motywował do podjęcia leczenia odwykowego, ustalał terminy przyjęcia w ośrodkach leczenia uzależnień w Katowicach, Gorzycach, Lublińcu, Parzymiechach, Rybniku, aktualizował informacje dotyczące miejsc pomocy dla osób z problemem alkoholowym, współpracował z Poradnią Leczenia Uzależnienia od Alkoholu w Sosnowcu i w Katowicach, współpracował z klubami abstynenckimi w Sosnowcu, Będzinie, Mysłowicach, Katowicach. W 2007 roku zmotywowano do podjęcia leczenia zamkniętego **13** osób.

Tabela nr 13. **Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych w 2007 roku**

Liczba wywiadów	
Ogółem	271

W 2007 roku pracownicy działu nadzorowali również udział w IV edycji Unijnego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD. W ramach programu wydano **1 571** osobom karty uprawniające do korzystania z tej formy pomocy.

3. Pomoc dziecku i rodzinie.

Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań udziela się pomocy m.in. w formie :

- poradnictwa rodzinnego,
- terapii rodzinnej mającej na celu przywrócenie zdolności do wypełniania jej funkcji,
- pracy socjalnej
- zapewnienia dziecku opieki i wychowania poza rodziną.

Rodzinna opieka zastępcza.

W 2007 roku przeprowadzono w powyższych sprawach **70** wywiadów z kandydatami na rodziny zastępcze.

Opieką zastępczą w Sosnowcu było objętych ogółem **448** dzieci, które przebywały w **346** rodzinach zastępczych.

Wśród rodzin zastępczych dominują rodziny spokrewnione z dziećmi. Stanowią one około 90% wszystkich funkcjonujących w mieście rodzin zastępczych.

Tabela nr 14. **Liczba dzieci objętych w 2007 roku rodzinną opieką zastępczą.**

Rodzaj danych	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	Rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem	Zawodowe rodziny zastępcze – pogotowie rodzinne	Zawodowe rodziny zastępcze-wielodzietne	Ogółem
Liczba rodzin	311	32	2 *	1	346
Liczba dzieci przebywających w tych rodzinach	386	51	8	3	448

* 1 rodzina pełniąca przez 2 m-ce funkcję pogotowia rodzinnego dla naszego miasta zamieszkiwała poza Sosnowcem. Umowa została rozwiązana po otrzymaniu przez rodzinę propozycji pełnienia takich zadań dla powiatu, w którym zamieszkuje.

Świadczenia dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.

Każda rodzina zastępcza otrzymuje pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka przebywającego w tej rodzinie. Miesięczna wysokość takiej pomocy mieści się w przedziale od 10% podstawy do 80% podstawy tj. od 167,40zł do 1317,60zł. Kwota pomocy ustalana jest indywidualnie dla każdego dziecka w zależności od wieku dziecka, stanu zdrowia i wysokości własnych dochodów (renta rodzinna, alimenty, zasiłek pielęgnacyjny).

Tabela nr 15. **Ilość świadczeń i wysokość wydatków dla dzieci w rodzinach zastępczych w roku 2007. Zadania własne powiatu.**

Rodziny zastępcze	Rodzaj świadczenia	Wydatki 2007	Ilość świadczeń	Średnia m-czna kwota świadczenia
Pomoc pieniężna na utrzymanie dzieci	Pomoc na utrzymanie dzieci	3 149 883	4 751	663
Rodzina zawodowa-pogotowie rodzinne	Wynagrodzenie	36 719	14	2 623
Rodzina zawodowa -wielodzietna	Wynagrodzenie	5 279	3	1 760
RAZEM		3 191 881	4 768	x

Świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków.

W 2007r. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki otrzymywało **95** wychowanków rodzin zastępczych i **24** wychowanków ośrodków i placówek. Natomiast pomoc pieniężną na usamodzielnienie otrzymało **11** wychowanków rodzin zastępczych i **3** wychowanków placówek. Z kolei z pomocy rzeczowej na zagospodarowanie w związku z usamodzielnieniem skorzystało **24** wychowanków rodzin zastępczych i **12** wychowanków placówek. W 2007r w mieszkaniach chronionych przebywało **5** wychowanków rodzin zastępczych i **20** wychowanków placówek.

Tabela nr 16. **Liczba usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych, placówek i ośrodków objęta pomocą w procesie usamodzielnienia w 2007r.**

Rodzaj świadczeń i ich odbiorcy	Wychowankowie rodzin zastępczych		Wychowankowie placówek i ośrodków	
	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	95	391 998	24	104 749
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	11	47 659	3	16 470
Pomoc rzeczowa	24	44 469	12	23 058
Mieszkania Chronione	5	4 950	20	17 850

W 2007r. pracownicy Działu ds. Rodzin przeprowadzili łącznie **896** wywiadów.

Instytucjonalna opieka nad dzieckiem.

W 2007r. wskutek interwencji przeprowadzonych przez pracowników socjalnych, kuratorów lub policję natychmiastowej opieki i odizolowania od rodziców wymagało **57** dzieci.

Skierowania do placówek opiekuńczo-wychowawczych wymagało w 2007r. ogółem **111** dzieci z Sosnowca. W sosnowieckich placówkach umieszczono **85** dzieci a w placówkach na terenie innych powiatów umieszczono do końca roku **26** dzieci. Koszt utrzymania łącznie **33** dzieci z Sosnowca przebywających w placówkach na terenie innych powiatów wyniósł w 2007r. **402 184** zł.

W ciągu całego roku 2007 w Zespołach Opiekuńczo-Wychowawczych w Sosnowcu przebywało ogółem **287** dzieci a na dzień 31.12.2007r – 188 dzieci.

W ramach wsparcia pozamaterialnego, dzieci z rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze mogą uczestniczyć w częściowej opiece dziennej, którą zapewniają świetlice środowiskowe.

W systemie pomocy społecznej funkcjonują 4 takie świetlice, do których w 2007r. uczęszczało łącznie **112** dzieci. Oprócz zajęć dzieci podczas pobytu w świetlicy mają zapewniony posiłek.

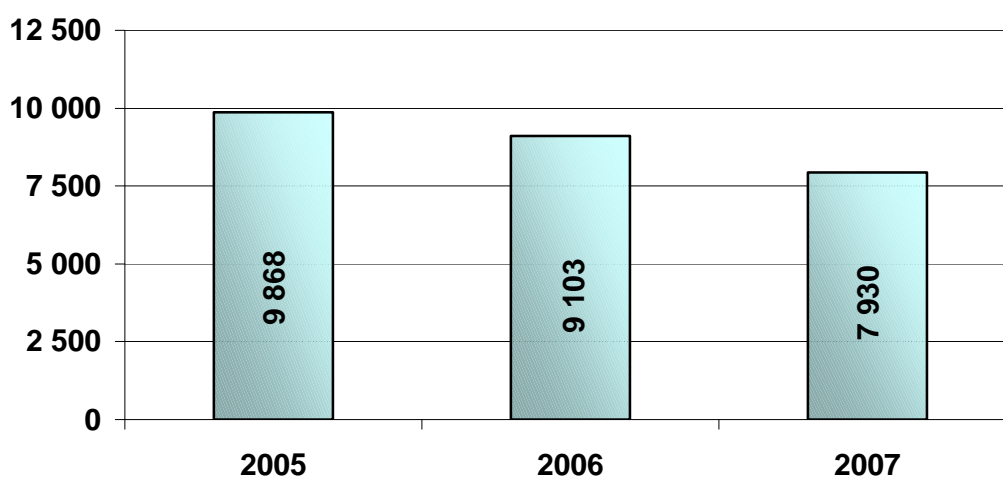
Tabela nr 17. Liczba dzieci korzystających ze świetlic w 2007r.

Rodzaj danych	Świetlica ul. Kościuszki 5	Świetlica ul. Naftowa 35	Świetlica przy DDPS nr 2	Świetlica przy CUSiW
Liczba miejsc	15	15	15	30
Liczba dzieci korzystających - ogółem	31	19	27	35
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	22	10	21	44

III. Pomoc realizowana na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

Gmina Sosnowiec wypłaca dodatki mieszkaniowe od 2002 r.

Wykres nr 10. Liczba gospodarstw domowych w latach 2005 - 2007

W latach 2005 - 2007 obserwujemy systematyczny spadek ilości gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego, oraz spadek ilości wypłacanych świadczeń. Zmniejszyła się również kwota potrzebna na realizację tego

zadania, mimo że w ciągu trzech ostatnich lat średnia wysokość dodatku systematycznie rośnie.

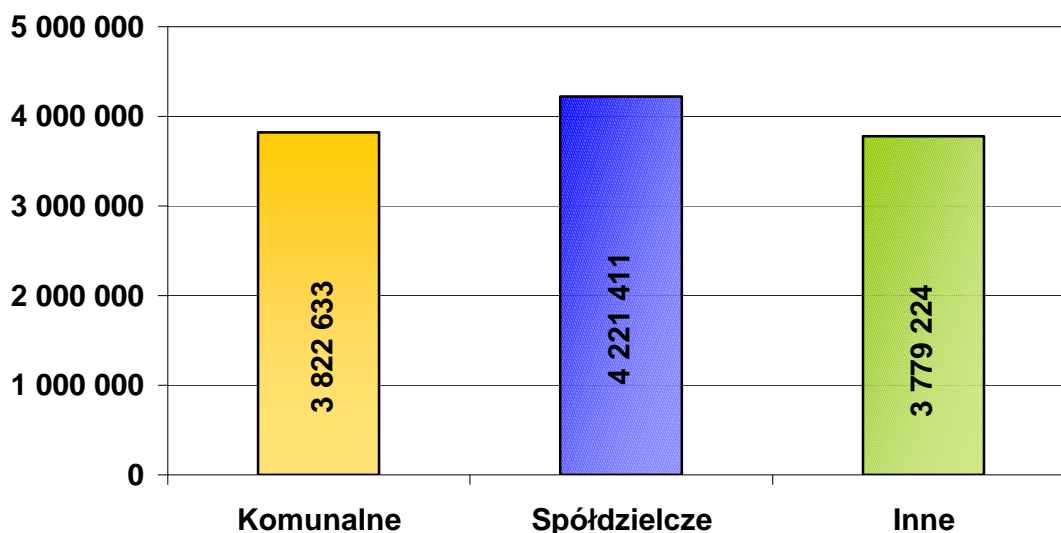
Tabela nr 18 **Kwota dodatków mieszkaniowych wypłacanych w latach 2005 – 2007**

ROK	LICZBA DODATKÓW	KWOTA DODATKÓW w zł	ŚREDNIA KWOTA DODATKU w zł
2005	90 962	13 391 205	147,22
2006	83 746	12 975 393	154,94
2007	72 429	11 823 268	163,24

W ciągu 2007 roku z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego skorzystało 7 930 gospodarstw domowych.

Z danych zgromadzonych w Dziale Dodatków Mieszkaniowych wynika, że dodatkiem mieszkaniowym w 2007r. są objęte przeważnie rodziny jednoosobowe, w dalszej kolejności gospodarstwa trzyosobowe, dwuosobowe i czteroosobowe.

Wykres nr 11. **Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2007r. z podziałem na rodzaj własności lokalu**

Najwięcej środków przeznaczanych na dodatki trafia do użytkowników lokali spółdzielczych.

Tabela nr 19 Liczba wydanych decyzji w 2007r

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007 ROK
Ilość decyzji	12 518
w tym:	
- pozytywne	11 578
- odmowne	658
- wstrzymujące	125
- odblokowujące	16
- uchylających	92
- wznowione postępowanie	33
- nierozpatrzone art..64 k.p.a.	16
Odwołania SKO i NSA	48
Liczba przeprowadzonych wywiadów kontrolnych	522

IV. Pomoc realizowana na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Rok 2007 jest kolejnym rokiem, w którym realizowane są przez Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, jak i ustawy o ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz.U. z 2005 r. Nr 86, poz. 732 z późn. zm). Realizowane świadczenia można podzielić na dwie główne grupy – świadczenia rodzinne i zaliczkę alimentacyjną. W ramach świadczeń rodzinnych wyodrębnić można następujące rodzaje świadczeń: zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka i tzw. świadczenia opiekuńcze. W oparciu o obowiązującą ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz o zaliczce alimentacyjnej Dział Świadczeń Rodzinnych prowadzi postępowanie w sprawie ustalania prawa do zaliczki alimentacyjnej, jednocześnie prowadzi postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Wykres nr 12. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych w latach 2005-2007

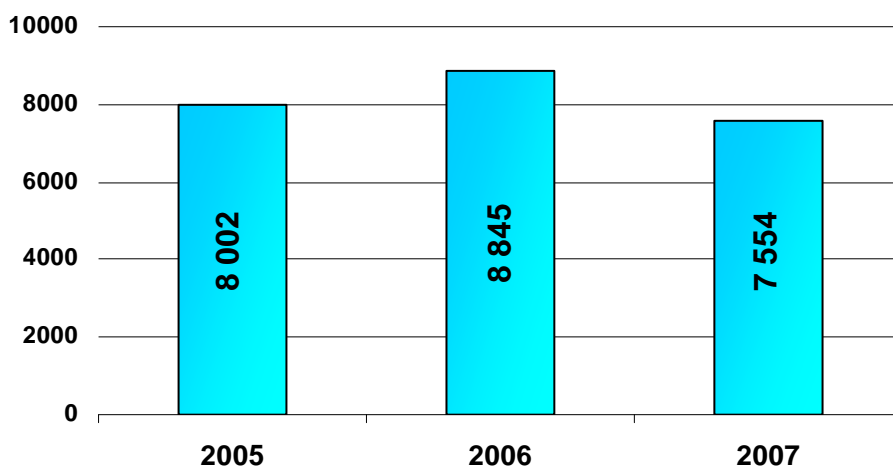

Tabela nr 20. Liczba przyjętych wniosków w 2007 roku przez DŚR

Typ wniosku	Liczba
Wnioski o zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego	8 366
Wnioski o zasiłek pielęgnacyjny	1 029
Wnioski o świadczenie pielęgnacyjne	325
Wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka tzw. "becikowe"	1 782
Wnioski o zaliczkę alimentacyjną	1 706
Razem	13 208

Powyższa tabela przedstawia liczbę wniosków przyjętych w okresie sprawozdawczym. Charakterystycznym dla wypłacanych świadczeń jest fakt, iż największą liczbę wniosków stanowią wnioski o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego. Najwięcej przyjmowanych wniosków przypada na początek kolejnego okresu zasiłkowego.

Tabela 21. Liczba wydanych decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych w 2007 roku

Rodzaj decyzji	Liczba
Przyznające	11 843
Odmowne	878
Zmieniające	3 089
Uchylające	131
O nienależnie pobranych świadczeniach	392
O wygaśnięciu	2
Razem	16 335

W 2007 roku wydano łącznie **16 335** decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych.

Tabela 22. Kwoty wydane na wypłatę świadczeń i zaliczek alimentacyjnych w 2007 roku

Wyszczególnienie	Kwota
Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych	28 064 104 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	55 067 zł
Składki na ubezpieczenie społeczne	277 150 zł

W 2007 roku wydano łącznie kwotę **28 396 321 zł** na świadczenia rodzinne i zaliczki alimentacyjne.

V. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu w ramach powierzonych zadań prowadzi również obsługę finansowo-kadrową Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

W 2007 roku Zespół przyjął do rozpatrzenia **4 944** sprawy.

Tabela nr 23. **Sprawy rozpatrywane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2007 roku**

Rodzaj sprawy		2007
Liczba przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności		3 203
w tym:	Osoby przed 16- tym rokiem życia	309
	Osoby po 16- tym roku życia	2 897
Liczba wydanych orzeczeń		3 231
Osoby przed 16- tym rokiem życia		320
w tym:	zaliczone do osób niepełnosprawnych	281
	nie zaliczone do osób niepełnosprawnych	39
Osoby po 16- tym roku życia – stopień niepełnosprawności		2 911
w tym:	lekki	1 072
	umiarkowany	1 053
	znaczny	583
	nie zaliczone do osób niepełnosprawnych	203
Rodzaj sprawy		2007
Liczba wydanych legitymacji		1 445
w tym:	Osobom przed 16- tym rokiem życia	234
	Osobom po 16- tym roku życia	1 211
Liczba przyjętych odwołań		196
Liczba przyjętych wniosków o wydanie kopii orzeczenia		94
Liczba przyjętych wniosków o zmianę treści orzeczenia		3